

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Centralni urad za slovenski jezik

Terminološko posvetovanje

30. srečanje

7. 10. 2022

ZAPISNIK

Sodelujoči v videoklicu po Zoomu

- a. za Centralni urad FJK: Tamara Bergoč, Jana Černe, Anja Doljak, Fedra Paclich, Laura Sgubin, Eva Srebrnič, Tanja Sternad;
- b. za Slori: prof. Rajko Pirnat, prof. Sandro Paolucci
- c. zunanja opazovalka: Nada Zajc

Lokacija: vsak na svojem domu po Zoomu

Začetek sestanka: 9.30

Konec sestanka: 12.00

Dnevni red:

- a. prevajalske zagate prevajalcev mreže za slovenski jezik v FJK in prevajalk Centralnega urada za slovenski jezik;
- b. načrtovanje naslednjega posvetovanja;
- c. razno.

Potek seje in sklepi:

- a. Delovna skupina je obravnavala termine, ki so bili predvideni za 30. srečanje; delovna skupina sklene, da se potrdi oziroma uvede raba, ki je navedena v spodnjih preglednicah (preglednica 1 – povzetek obravnavanih terminov; preglednica 2 – obravnavani termini z obrazložitvijo in končnimi predlogi v stolpcu **Predlog delovne skupine**):

Preglednica 1 - Povzetek obravnavanih terminov:

1	Esecutività (dell'atto)	Izvršljivost (akta) (<i>akt, ki je esecutivo, učinkuje in torej se izvrši, izvaja</i> - ko je esecutività sopomenka eseguibilità oz. validità); Veljavnost akta (<i>akt, ki je esecutivo, učinkuje in torej velja</i>)
2	Esecutorietà (dell'atto)	Sposobnost izvršbe akta
3	Atto esecutorio	Akt je sposoben izvršbe Akt je izvršljiv (<i>v postopku izvršbe</i>)
4	Efficacia giuridica (dell'atto)	Pravno učinkovanje akta
5	Validità (dell'atto)	Veljavnost akta
6	Definitività (dell'atto)	Dokončnost akta
7	Comunicazione efficacia (dell'atto)	Obvestilo o pravnem učinkovanju odločbe/akta
8	Efficace (diritto amministrativo)	Pravnomočen (v upravnem pravu)
9	Passato in giudicato (diritto civile e penale)	Pravnomočen (v civilnem in kazenskem pravu)
10	Il ricorso non sospende l'esecuzione	Pritožba ne zadrži izvršbe
11	Parità di voti	Enako število glasov
12	Votazione inefficace	Neuspešno glasovanje
13	Votazione nulla	Neveljavno glasovanje
14	Tessera elettorale	Volilna izkaznica Volilna karta (v Sloveniji)
16	Seggio elettorale (=luogo) Sezione elettorale	Volišče
	Seggio elettorale (=persone) Ufficio elettorale	Volilni odbor
17	Ufficio elettorale (=seggio elettorale) Ufficio elettorale (comunale)	Volilni odbor (Občinski) urad za volilne zadeve
18	Commissione elettorale comunale	Občinska volilna komisija
19	Giunta delle elezioni	Mandatno-volilna komisija
20	Giunta delle elezioni e delle immunità parlamentari (Senato della Repubblica)	Mandatno-volilna komisija Senata
21	Giunta delle elezioni (Camera dei deputati)	Mandatno-volilna komisija Poslanske zbornice
22	Ufficiale elettorale	Uradna oseba za volilne postopke
23	Voto nullo	Neveljaven glas
24	Scheda nulla	Neveljavna glasovnica
25	Scheda bianca	Neizpolnjena glasovnica
26	Scrutatore Scrutinatore	Član volilnega odbora
27	Supervisore elettorale	Volilni nadzornik
28	Osservatore elettorale	Volilni opazovalec

29	Ufficiale di governo <i>il Sindaco come/in veste di Ufficiale di governo</i>	Predstavnik vlade <i>Župan kot predstavnik vlade</i>
30	Ordinanza contingibile e urgente Ordinanza di necessità e urgenza	Odredba o nujnih in izrednih ukrepih
31	Sottosegretario di stato	Državni sekretar
32	Segretario di Stato americano	Ameriški zunanji minister
33	Stato di diritto	Vladavina prava
34	Forma di governo	Oblika vladavine (v strokovnih pravnih besedilih)
35	Sottosegretario di Stato alla Presidenza del Consiglio dei ministri	Generalni sekretar pri predsedstvu ministrskega sveta

Zapisnik 30. terminološkega posvetovanja s prof. Pirnatom in prof. Paoluccijem z dne 7. 10. 2022

PREVAJALSKI DVOMI
Preglednica 2

št.	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi predlogi	Sklep delovne skupine						
1	<p>ESECUTIVITÀ (DELL'ATTO)</p> <p>Primer iz besedila: Comunicazione efficacia. Si comunica che in data 08/06/2022 la Direzione centrale finanze ha registrato il decreto di impegno della spesa prot. n. 2851/AMB del 07/06/2022 relativo all'affidamento in oggetto e, conseguentemente, lo stesso è diventato efficace ed esecutivo.</p> <p>Obvestilo o začetku veljavnosti odločbe. Centralna direkcija za finance je 8. 6. 2022 registrirala odločbo o prevzemu obveznosti z zap. št. 2851/AMB z dne 7. 6. 2022 za zadevno naročilo; posledično je omenjena odločba začela učinkovati in veljati.</p>	<p>Pri prevajanju uradnega dopisa (<i>glej primer v levem stolpcu</i>) smo naleteli na spodaj navedene termine, pri čemer izpostavljamo:</p> <ul style="list-style-type: none"> upravni akt (atto amministrativo) = pravni akt ali materialno dejanje, s katerim državni organ, organ samoupravne lokalne skupnosti ali nosilec javnih pooblastil določa ali izvršuje upravno razmerje, npr. pravilnik, upravna odločba, vpis v register upravna odločba (provvedimento amministrativo) = posamični in konkretni upravnopravni akt, s katerim se v upravnem postopku meritorno odloči o pravici, obveznosti ali pravni koristi fizične ali pravne osebe, npr. odločba o dodelitvi denarne socialne pomoči, gradbeno dovoljenje, okoljevarstveno soglasje, potni list. <p>Efficacia (giuridica) je lastnost upravne odločbe, da učinkuje, ima pravne učinke,</p>	<p>Izvršljivost Veljavnost Pravnomočnost Dokončnost</p> <p>Pravno učinkovanje (akta/odločbe)</p>	<p>Delovna skupina je obravnavala termin esecutività, ki se pogosto pojavlja v upravnih dokumentih in se s specifičnim pomenom uporablja na področju upravnega prava (esecutività dell'atto).</p> <p>Najprej je treba razlikovati med esecutività, eseguibilità, esecutorietà in efficacia dell'atto.</p> <p>Delovna skupina je že normirala:</p> <table border="1"> <tr> <td>Esecutività Diventare esecutivo Entrare in vigore Entrata in vigore</td> <td>Veljavnost Začeti veljati Začetek veljavnosti (<i>priporočeno v naslovu členov zakonskih aktov</i>) Uveljavitev</td> </tr> <tr> <td>Efficacia di legge</td> <td>Zakonska veljava</td> </tr> <tr> <td>Eseguibilità immediata Essere immediatamente eseguibile (<i>es. La delibera è immediatamente eseguibile</i>)</td> <td>Začne se izvajati takoj (npr. sklep se začne izvajati takoj)</td> </tr> </table> <p>Podobno tudi prevajalci z Obale prevajajo veljavnost z esecutività npr.: Ta sklep velja takoj. La presente delibera è immediatamente esecutiva.</p>	Esecutività Diventare esecutivo Entrare in vigore Entrata in vigore	Veljavnost Začeti veljati Začetek veljavnosti (<i>priporočeno v naslovu členov zakonskih aktov</i>) Uveljavitev	Efficacia di legge	Zakonska veljava	Eseguibilità immediata Essere immediatamente eseguibile (<i>es. La delibera è immediatamente eseguibile</i>)	Začne se izvajati takoj (npr. sklep se začne izvajati takoj)
Esecutività Diventare esecutivo Entrare in vigore Entrata in vigore	Veljavnost Začeti veljati Začetek veljavnosti (<i>priporočeno v naslovu členov zakonskih aktov</i>) Uveljavitev									
Efficacia di legge	Zakonska veljava									
Eseguibilità immediata Essere immediatamente eseguibile (<i>es. La delibera è immediatamente eseguibile</i>)	Začne se izvajati takoj (npr. sklep se začne izvajati takoj)									

<p>je omenjena odločba začela pravno učinkovati in je izvršljiva.</p> <p>Viri: https://web.units.it/sites/default/files/for/avvisi/L%2010%20%2016.02.%20parte%20%20Crismani.pdf https://www.studiocataldi.it/guida-diritto-amministrativo/giustizia-amministrativa/la-tutela-in-via-amministrativa.asp#ixzz7VnQPiwzw https://it.wikipedia.org/wiki/Efficacia_(diritto)#:~:text=Dall'esecutivit%C3%A0%20si%20distingue%20poi,in%20cui%20C3%A8%20prevista%20dall'</p> <p>Viri: https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/238436 https://sl.wikibooks.org/wiki/Dokon%C4%8Dnost,_pravnomo%C4%8Dnost_in_izvr%C5%A1ljivost_upravnih_zadev</p>	<p>za katere je bila izdana. Efficacia praviloma nastopi, ko je odločba popolna (provvedimento perfezionato) oziroma ko izpolnjuje vse potrebne pogoje, zaradi katerih je opredeljiva kot regulativni akt določene vrste s točno določenimi učinki.</p> <p>Validità - kljub temu, da je upravna odločba (<i>provvedimento</i>) efficace, ker ima pravne učinke, je glede na celoten upravni postopek lahko neveljavna (<i>provvedimento invalido</i>), če ne izpolnjuje zahtevanih postopkovnih pogojev. Efficacia se razlikuje od validità, kajti prva je povezana s končno odločbo/končnim aktom postopka (<i>il provvedimento</i>), medtem ko veljavnost (<i>validità</i>) zadeva posamezen akt v postopku.</p> <p>Esecutività je abstraktna lastnost odločbe, da se izvaja (<i>ad essere "portato in esecuzione"</i>), v kolikor so izpolnjeni vsi pogoji za učinkovanje, ki jih predvideva sama odločba (roki, pogoji) oziroma zakon (preverjanje, obveščanje ipd.).</p> <p>Esecuzione (<i>izvajanje, izvrševanje, izvršitev</i>) je skupek dejanj (aktov, postopkov in transakcij), katerih cilj je konkretno udejanjanje pravnih učinkov akta (sprememba učinkov v dejstva) in zadostitev povezanega interesa.</p>	<p>Lastnost akta, da ima pravne učinke</p> <p>Veljavnost akta</p> <p>Veljavnost odločbe Izvršljivost Pravnomočnost Izvajanje</p>	<p>Glede efficacia in validità delovna skupina ugotavlja, da tudi v slovenščini obstajata dva ločena izraza:</p> <p>Veljavnost je notranja lastnost akta (so prisotne vse bistvene sestavine), pravno učinkovanje pa je zunanja lastnost akta; neveljaven akt nima pravnih učinkov, veljavnost pa je pogoj za nastanek <i>pravnih učinkov</i>; nekateri akti pa sploh nimajo <i>pravnih učinkov</i>, so samo ugotovitvene narave, so pa <i>veljavni</i>. V pravu so pravni učinki ločeni od pravne veljavnosti. Ugotovitveni akti npr. nimajo učinkov.</p> <p>Včasih pomeni esecutivo tudi <i>pravnomočen</i>, in sicer v <u>upravnem pravu</u>; v <u>civilnem</u> in <u>kazenskem pravu</u> pa se uporablja besedna zveza passato in giudicato (=pravnomočen).</p> <p>V slovenskih <i>davčnih odločbah</i> ni nikdar napisano, da »odločba začne veljati takoj«, ker pritožba oz. ugovor ne zadrži izvršbe (=il ricorso non sospende l'esecuzione). Tovrstne odločbe se samodejno izvršujejo prisilno, ker so dokončne. Zato je pomembno razlikovati med <i>izvrševanjem</i> (<i>esequibilità, esecuzione</i>) in <i>izvršbo</i> (<i>esecutorietà</i>)!</p> <p>Odločba postane veljavna z dokončnostjo in po poteku roka za pritožbo oz. ugovor; pritožbe/ugovora ni mogoče vložiti dokler ne poteče parcijski rok (<i>rok, v katerem je zavezanec za davek dolžan izpolniti obveznost, naloženo z davčno odločbo ali drugim posamičnim upravnim aktom, preden se začne izvršba</i>), zato ima stranka od začetka veljavnosti in do izvršljivosti nekaj</p>
--	--	---	---

		<p>Esecutorietà je sposobnost/upravičenost (<i>capacità</i>) javne uprave, da izvaja/začne izvajati svoje akte/odločbe z lastnimi sredstvi, tudi prisilno, brez posredovanja sodnih oblasti. Lastnost (<i>capacità</i>) upravnega akta, da se uveljavi enostransko; gre za neposredno in takojšnje poseganje akta v pravni položaj tretje osebe, tudi z izvršbo (mezzi coattivi).</p> <p>Definitività - Dokončnost akta je temeljna pri določanju, ali sta redna ali izredna pritožba mogoči: odločba postane dokončna po odločitvi o pritožbi pri hierarhično nadrejenem organu ali 90 dni po predlogu o pritožbi, tudi če odločitev ni bila sprejeta. Poleg tega je upravna odločba lahko dokončna po zakonu, ko ni višjega organa, ki lahko odloča o odločbi oz. ko je potekel rok za vložitev pritožbe.</p> <p><i>V slovenski ureditvi:</i></p> <p>Izvršljivost, izvršen: lastnost sodne odločbe, upravne odločbe ali drugega izvršilnega naslova, ki je predpostavka za izvršbo ali uresničitev pravice.</p> <p>Dokončnost: lastnost posamičnega upravnega akta, da zoper njega ni ali ni več dopustno vložiti ugovora ali pritožbe v upravnem postopku.</p>	<p>Izvrševanje Izvršljivost Sposobnost izvršbe</p> <p>Atto esecutorio = akt, ki je sposoben izvršbe; akt je izvršljiv</p> <p>Dokončnost</p>	<p>časa, da izpolni svojo obveznost (tj. izvršljivost v smislu izvršbe državnega organa; stranka pa se mora na odločbo odzvati takoj). Organ izvršbo lahko začne šele po poteku roka.</p> <p>Delovna skupina je nadalje obravnavala tudi termin esecutorietà, ki je lastnost delovanja javne uprave, ko uveljavlja svojo nadrejenost, s katero lahko zahteva izplačilo dolgov; je sposobnost posamičnega akta, upravne odločbe, da jo lahko prisilno izvrši upravni organ.</p> <p>Atto esecutorio = akt je takoj izvršljiv in pritožba ne zadrži izvršbe.</p> <p>Pri izbiri ustreznega prevedka se poraja vprašanje jezikovne narave, saj tako izvršba kot izvrševanje imata glagolnik izvršljivost, izvršitev;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>izvršba</i> ima vedno pomen prisilne izvršitve, je prisilno ravnanje državnega organa, da doseže pravne učinke akta, kar pomeni, da mora biti akt izvršljiv, pred tem dokončen in še pravnomočen; - <i>izvrševanje</i> pa je delovanje stranke brez prisile, ali pa tudi delovanje upravnih organov, ko izvršujejo akte/oblast brez prisile (npr. dodeljujejo socialne transferje ipd.); <p>Delovna skupina meni, da je glede na kontekst in vsebino treba poudariti razliko med izvršbo kot prisilno izvršitvijo in med katero koli drugo obliko izvrševanja; takrat se torej uporabi prevedek:</p> <p>sposobnost izvršbe oziroma izvrševanje.</p> <p>Delovna skupina se je po daljši razpravi odločila za naslednje prevedke:</p>
--	--	--	--	--

		<p>Pravnomočnost: lastnost sodne ali upravne odločbe, da je pravno zavezujoča in je ni mogoče izpodbijati z rednimi pravnimi sredstvi.</p>		<p>esecutività = izvršljivost esecutorietà = sposobnost izvršbe atto esecutorio = akt je sposoben izvršbe, akt je izvršljiv efficacia giuridica = pravno učinkovanje validità = veljavnost</p> <p>Rešitev konkretnega primera prevoda: Comunicazione efficacia = Obvestilo o pravnem učinkovanju odločbe. Centralna direkcija za finance je 8. 6. 2022 registrirala odločbo o prevzemu obveznosti z zap. št. 2851/AMB z dne 7. 6. 2022 za zadevno naročilo; posledično je omenjena odločba pravno učinkujoča in je izvršljiva / je omenjena odločba začela pravno učinkovati in je izvršljiva.</p>
2	VOTAZIONE INEFFICACE	<p>Pri prevajanju poslovnika občinskega sveta Občine Devin - Nabrežina smo naleteli na termin votazione inefficace, ki ne sovpada z votazione nulla (neveljavno glasovanje).</p> <p>VOTO NULLO (scheda nulla = neveljavna glasovnica je glasovnica, na kateri so oznake, madeži, zapisi, zaradi česar je lahko prepoznavna; glas je na njej izražen s peresom (glasovnica je podpisana z imenom in priimkom volivca); zato je treba najti drugo rešitev;</p> <p>scheda bianca pa je neizpolnjena, prazna glasovnica.</p> <p>Voto inefficace (=neveljaven glas) pomeni, da za določen predlog ni bilo</p>	<p>Neučinkovito glasovanje</p> <p>Neveljavno glasovanje</p> <p>Neuspešno glasovanje</p> <p>Neodločeno glasovanje</p> <p><i>Po slovenski ureditvi neodločen izid glasovanja pomeni, da nobena odločitev ni bila sprejeta (e-kurs.si)</i></p> <p>- nezadostno število glasov</p>	<p>Delovna skupina se je najprej seznanila s pomenom neodločenega izida glasovanja, ki namreč pomeni, da predlog ni bil sprejet, če je za ali proti predlogu glasovalo enako število ljudi;</p> <p>Neodločeno glasovanje v splošnem pomenu je it. parità (di voti).</p> <p>Obstajajo pa izjeme v pravilih glasovanja, saj je skladno z nekaterimi poslovniki mogoče ponovno glasovati, če predlog ne dobi zadostnega števila glasov.</p> <p>Quorum torej v takem primeru ne pomeni zadostnega števila prisotnih za sklepčnost (=numero legale), temveč quorum za potrebno število glasov. Nekatera glasovanja so namreč uspešna že, če dobijo več glasov ZA kakor PROTI, druga glasovanja pa zahtevajo, da se doseže točno določeno število glasov.</p>

	<p>Primer iz poslovnika občinskega sveta D-N:</p> <p>ART. 35 Parità di voti e votazioni inefficaci</p> <p>1. Qualora una proposta riporti, in esito alle votazioni, una parità di voti, ovvero qualora le votazioni non abbiano raggiunto il quorum necessario la relativa votazione è considerata inefficace.</p> <p>2. La ripetizione della votazione può essere disposta nei casi di errata comprensione della proposta in votazione oppure nei casi in cui, per errore riconosciuto dagli stessi Consiglieri, il voto espresso sia difforme da precedente dichiarazione di voto.</p>	<p>oddano zahtevano/zadostno število glasov (npr. ko se zahtevajo glasovi vsaj 2/3 svetnikov).</p> <p>Primer prevoda:</p> <p>35. člen Enako število glasov in neodločen izid glasovanja</p> <p>1. Če predlog dobi enako število glasov za in proti ali če ni bil dosežen zahtevani kvorum, je izid glasovanja neodločen.</p> <p>Enako število glasov in neuspešno glasovanje (nezadostno število glasov)</p> <p>2. Če predlog dobi enako število glasov za in proti ali če ni bil dosežen zahtevani kvorum, je glasovanje neuspešno.</p>	<p>- je glasovanje neuspešno - predlog ni bil sprejet</p>	<p>Zato imamo v besedilu na levi dve različni okoliščini, ko je votazione inefficace, in sicer ko je <i>število glasov enako</i> in ko je <i>število glasov nezadostno</i>.</p> <p>Delovna skupina se je odločila za: enako število glasov = parità di voti neuspešno glasovanje = votazione inefficace:</p> <p>Predlog prevoda: 35. člen Enako število glasov in neuspešno glasovanje</p> <p>1. Če predlog dobi enako število glasov za in proti ali nezadostno število glasov, glasovanje ni uspešno.</p> <p>Med drugim skupina poudarja, da je posledično treba ločevati med: Votazione nulla = neveljavno glasovanje Votazione inefficace = neuspešno glasovanje</p> <p>Kako pa prevajamo tessera elettorale? Delovna skupina je ugotovila, da v Sloveniji velja drugačen postopek, namreč volivci so vsakič znova povabljeni na volišče in se izkazujejo z identifikacijskim dokumentom; za glasovanje po pošti pa obstaja volilna karta – glas mora biti oddan v dveh ločenih kuvertah, ki se pošljeta zapakirani skupaj (v eni je volilna karta, v drugi zaprti kuverti pa je glasovnica); <i>volilni odbor</i> odpre najprej celotno pošiljko, pogleda volilno karto in če je ta veljavna, vrže zaprto glasovnico v <i>glasovalno skrinjico</i>, to pa odprejo šele na koncu, tako da je zagotovljena <i>tajnost glasovanja</i>;</p>
--	--	--	---	--

				<p>lokalno je uveljavljeno poimenovanje volilna izkaznica; slednja je trajna, ne zapade, in se uporabi vsakič, ko se gre na volišče (prevod <i>volilna karta</i>, ki pa se v Sloveniji uporabi le enkrat, zato ni ustrezen); izkaznica pa pomeni dokument, s katerim oseba izkazuje svojo identiteto in prav zato je besedna zveza volilna izkaznica popolnoma razumljivo in primerno poimenovanje, saj z njo volivec izkazuje svojo istovetnost na volišču.</p> <p>Zato delovna skupina za tessera elettorale potrjuje prevod volilna izkaznica.</p>										
3	<p>SCRUTATORE o SCRUTINATORE</p> <p>https://accademiadellacrusca.it/it/consulenza/scrutatore-o-scrutinatore/1223</p> <p>Sezioni elettorali so volilne enote, na podlagi katerih je razdeljeno občinsko območje za organizacijske namene volitev. Sezioni elettorali posameznih občin so označene z zaporednimi številkami.</p>	<p>Je član volilnega odbora (ufficio elettorale). Na političnih (državnih) in upravnih (lokalnih) volitvah vsak od petih članov volilnega odbora posameznega volišča (sezione elettorale), ki ga imenuje občinska volilna komisija med volivci občine, sodeluje pri vseh postopkih glasovanja in štetja glasov.</p> <table border="1"> <tr> <td>V zvezku imamo:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Cabina elettorale</td> <td>Volilna kabina</td> </tr> <tr> <td>Circoscrizione elettorale</td> <td>Volilna enota</td> </tr> <tr> <td>Collegio elettorale</td> <td>Volilni okraj</td> </tr> <tr> <td>Giunta delle elezioni*</td> <td>Volilna komisija</td> </tr> </table>	V zvezku imamo:		Cabina elettorale	Volilna kabina	Circoscrizione elettorale	Volilna enota	Collegio elettorale	Volilni okraj	Giunta delle elezioni*	Volilna komisija	<ul style="list-style-type: none"> • Skrutinator • Preštevalec glasov • Član volilnega odbora, zadolžen za štetje glasov 	<p>Delovna skupina je najprej poudarila razliko med <i>volilno komisijo</i> in <i>volilnim odborom</i></p> <p>Volilna komisija = poseben organ občine, ki imenuje volilne odbore;</p> <p>Volilni odbor = organ, ki na dan glasovanja na volitvah vodi glasovanje na volišču in po končanem glasovanju ugotovi izid glasovanja na volišču.</p> <p>Občinska volilna komisija je sestavljena iz 5 članov, za katere (občinski) urad za volilne zadeve opravlja tudi administrativne posle, odloča, kdaj bodo volitve, pripravi predlog za občinski svet, obravnava pritožbe, ugovore, ugotavlja volilni rezultat na celi občini. Vezana je na mandat župana (4 leta).</p> <p>Delovna skupina se je najprej seznanila z dejstvom, da bi izraz skrutinator bil razumljiv samo slovenskim uporabnikom na lokalni ravni, v osrednji Sloveniji pa nikakor ne.</p>
V zvezku imamo:														
Cabina elettorale	Volilna kabina													
Circoscrizione elettorale	Volilna enota													
Collegio elettorale	Volilni okraj													
Giunta delle elezioni*	Volilna komisija													

	<p>Seggio elettorale oz. ufficio elettorale je v italijanščini tako kraj, v katerem volivci volijo, kot tudi skupina oseb (volilni odbor), ki so odgovorne za vodenje volilnega postopka in štetje glasov.</p>	<p>Lista elettorale</p> <p>Presidente di seggio</p> <p>Scrutatore di seggio</p> <p>Servizio elettorale e consiglio delle autonomie locali</p> <p>Urna elettorale</p> <p>Seggio elettorale</p> <p>Elezioni comunali e circoscrizionali</p>	<p>Volilni imenik</p> <p>Predsednik volilnega odbora (na volišču) oz. volišča</p> <p>Član volilnega odbora (npr. na volišču, zadolžen za štetje glasov)</p> <p>Služba za volilne postopke in svet lokalnih skupnosti</p> <p>Volilna skrinjica</p> <p>Volišče</p> <p>Volitve v občinski in rajonski svet</p>	<p>mandatno-volilna komisija</p>	<p>Scrut(in)atore je član volilnega odbora, zato delovna skupina potrdi predlog član volilnega odbora.</p> <p>V zvezi s predlogom preštevalec glasov pa je iz razprave izšlo, da je preštevalec glasov član volilne komisije, ki ne sovpada z volilnim odborom na volišču, komisija je namreč imenovana in deluje na ravni občine.</p> <p>Volilni nadzorniki nadzirajo tiste, ki preštevajo glasove (supervisore elettorale).</p> <p>Ossevatore elettorale = volilni opazovalec</p> <p>Ufficio elettorale (na občinski ravni) = <i>urad za volilne zadeve, urad za volitve</i>; v Sloveniji postopke vodi organ za notranje zadeve na Upravni enoti.</p> <p>Na ravni Deželnega sveta obstajajo razni odbori, med temi je odbor Giunta delle elezioni, ki ima posebne pristojnosti za imenovanje članov v druge odbore.</p> <p>V slovenskem državnem zboru je to mandatno-volilna komisija;</p> <p>v italijanski ureditvi se na ravni parlamenta razlikuje med commissioni in giunte;</p> <p>giunte so druga vrsta parlamentarnega odbora, kar je tudi treba jezikovno razlikovati; temu, kar v ita pravimo commissione (parlamentare), prevajamo kot odbor (glej tudi EP).</p> <p>Delovna skupina se je odločila za naslednja prevedka glede na nivo (občinski ali višji):</p> <p>Giunta delle elezioni = mandatno-volilna komisija</p>
	<p>* Giunta delle elezioni e delle immunità parlamentari je organ senata Italijanske republike.</p> <p>Preverja upravičenost oziroma neobstoj razlogov za neizvolitev in za prepoved kandidiranja posameznega člana zakonodajne skupščine, preverja</p>				

		<p>pravilnost izvolitve in določi nadomestne člane, ko parlamentarec predčasno preneha mandat: vsem tem funkcijam pravimo verifica dei poteri (preverjanje veljavnosti/potrditev mandatov poslancev).</p> <p>V Poslanski zbornici te funkcije opravljata dva različna organa, in sicer Giunta delle elezioni in Giunta per le autorizzazioni.</p> <p>Eden od odborov deželnega sveta se imenuje Giunta delle elezioni in se ukvarja ravno s preverjanjem veljavnosti in potrditvijo mandatov svetnikov 15 dni po izvolitvi (če ne obstajajo razlogi za neizvolitev svetnika).</p>	<p>mandatno-volilna komisija</p>	<p>Commissione elettorale = (občinska) volilna komisija</p> <p><i>Mandatno-volilna komisija v SLO:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opravlja zadeve v zvezi s potrditvijo mandatov poslancev, - obravnava vprašanja v zvezi z imuniteto poslancev, sodnikov ustavnega sodišča, sodnikov ter varuha človekovih pravic in njegovih namestnikov, - obvešča zbor o primerih, ki imajo za posledico prenehanje poslančevega mandata, - obravnava predloge zakonov in drugih aktov, ki urejajo položaj ter pravice poslancev in generalnega sekretarja, - obravnava vprašanja iz pristojnosti državnega zbora v zvezi z volitvami, imenovanji in razrešitvami, kadar to določa zakon, ta poslovnik ali drug akt državnega zbora, - predlaga državnemu zboru v imenovanje ali izvolitev funkcionarje, če tako določa zakon, ta poslovnik ali drug akt državnega zbora, - daje soglasje k imenovanju funkcionarjev, če zakon tako določa, - sprejema akte o plačah in drugih osebnih prejemkih in povračilih ter dopustih poslancev in generalnega sekretarja, - opravlja druge naloge, ki jih določa zakon, ta poslovnik ali drug akt državnega zbora.
4	COMMISSIONE ELETTORALE COMUNALE	<p>Commissione elettorale izvoli občinski svet med svojimi člani, tako da je zastopana tudi opozicija, in deluje vse do imenovanja nove komisije, ki jo izvoli novi svet. Sestavljajo jo župan ali njegov namestnik (podžupan, najstarejši odbornik ali commissario prefettizio), ki ji predseduje, in še trije polnopravni člani in trije namestniki v občinah, ki imajo do 50 svetnikov v občinskem svetu; 8 polnopravnih članov in 8 namestnikov v ostalih občinah. V občinah z do 15.000 prebivalci lahko volilna komisija (commissione elettorale) poveri</p>	<p>Občinska volilna komisija</p>	<p>Delovna skupina je termin obravnavala skupaj s prejšnjim terminom in potrdila prevod Občinska volilna komisija</p>

		<p>(oziroma preklične) naloge t. i. ufficiale elettorale, to je tajniku občine ali višjemu uradniku občine, kar mora vedno potrditi prefekt.</p> <p>Glavna naloga volilne komisije je vodenje in posodabljanje volilnih imenikov, v katerih so vpisani občani, ki so upravičeni do glasovanja in niso niti začasno niti dokončno izgubili aktivne volilne pravice. Vpis se opravi: po uradni dolžnosti ali na zahtevo stranke. Volilna komisija imenuje člane volilnih odborov.</p> <hr/> <p><i>V Sloveniji:</i> Občinska volilna komisija je organ občine, ki ga na podlagi 38. člena Zakona o lokalnih volitvah imenuje občinski svet za obdobje štirih let. Naloge:</p> <ul style="list-style-type: none">• potrjuje posamične kandidature oziroma liste kandidatov in sestavlja seznam kandidatov oz. list kandidatov,• določa volišča,• imenuje volilne odbore,• ugotavlja rezultate glasovanja in razglasi, kateri člani občinskega sveta so izvoljeni, ter daje poročila o izidu volitev,• opravlja in vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami,• opravlja druge naloge, ki jih določa zakon o lokalnih volitvah. <p>Občinska volilna komisija ima tajnika, ki je imenovan izmed delavcev občinske uprave ter ni član volilnega organa.</p>		
--	--	--	--	--

		Njegove naloge so priprava sej volilne komisije ter izvajanje odločitev volilnega organa.		
5	UFFICIALE ELETTORALE	<p>V občinah z do 15.000 prebivalci je ufficiale elettorale župan, ki zastopa oz. opravlja naloge predstavnika vlade (Ufficiale del Governo). V občinah s 15.000 ali več prebivalci je ufficiale elettorale volilna komisija (Commissione elettorale).</p> <p>Župan lahko poveri oziroma odvzame funkcijo ufficiale elettorale občinskemu tajniku ali drugemu višjemu uradniku občine. Vsako pooblastilo oziroma odvzem pooblastila nalog mora potrditi prefekt.</p> <p>Ufficiale elettorale del Comune je odgovoren za delovanje volilnega urada/urada za volilne postopke (vodenje in posodabljanje volilnih imenikov, vložitev predlogov okrajni volilni komisiji - Commissione Elettorale Circondariale (npr. razdelitev občinskega območja na volilne enote, vpis polnoletnih volivcev ipd.).</p>	<p>Uradna oseba, za volilne postopke</p> <p>Volilni uradnik</p> <p>Volilni pooblaščenec</p> <p><i>Z uradno osebo je mišljena oseba, ki je v skladu z zakonom pooblaščen za odločanje v upravni zadevi ali za opravljanje posameznih dejanj v upravnem postopku</i></p>	<p>Delovna skupina se je seznanila z dejstvom, da se v italijanskem upravnem sistemu razlikuje med pubblici ufficiali in incaricati di pubblico servizio; ufficiale elettorale je pubblico ufficiale, ki ima potere autoritativo (avtoritativno oblast), ima potere di firma (=pooblastilo za podpisovanje), s čimer je odgovoren za določen pravni akt, lahko torej odloča; incaricati di pubblici servizi pa so javni uslužbenci, ki nimajo teh pooblastil in pristojnosti.</p> <p>Predlog delovne skupine za ufficiale elettorale je:</p> <p>Uradna oseba za volilne postopke</p> <p>Delovna skupina je obravnavala tudi predlog <i>volilni uradnik</i>, a izraz <i>uradnik</i> označuje javnega uslužbenca, ki opravlja upravne naloge; <i>volilni uradnik</i> je oseba, ki sprejema prijave v volilni imenik, ufficiale elettorale pa je <i>uradna oseba za volilne postopke</i>; policisti so lahko pubblici ufficiali (a ne vsi, samo tisti, ki vodijo policijske postaje, ki imajo na cesti določeno pristojnost) pa tudi incaricati di pubblici servizi.</p>
	UFFICIALE DEL/DI GOVERNO	<p>Naloge župana kot ufficiale di/del governo:</p> <p>Župan je tako organ upravljanja občine kot tudi lokalni organ/predstavnik države (organo locale dello Stato) in deluje kot ufficiale del Governo:</p>	<p>Vladni uradnik</p> <p>Uradna oseba za vladne zadeve</p> <p>Državni pooblaščenec</p>	<p>Delovna skupina je ugotovila, da je sistem v Sloveniji popolnoma drugačen od sistema v Italiji: razlikujemo torej <i>dvotirno upravljanje in enotirno upravljanje</i>, v katerem ima župan dve različni funkciji – je lokalni organ in kot predstavnik ministra za notranje zadeve (vlade) v občini vodi</p>

		<p>– nadzoruje vodenje matičnih knjig in registrov prebivalstva;</p> <p>– nadzoruje javno varnost in javni red v občini (o tem obvešča tudi prefekta) ter na področju javne varnosti in pravosodne policije izvaja naloge, ki so mu poverjene z zakonom;</p> <p>– izdaja akte v zvezi z javnim redom in varnostjo (sprejema tudi nujne ukrepe v zvezi s težavami resnejše narave, ki bi lahko ogrozile varnost občanov).</p> <p>Župan je <i>občinski organ civilne zaščite</i>: v primeru izrednega dogodka usmerja in usklajuje reševalne službe in pomoč; v primeru nezadostnih sredstev občine pa prosi prefekta za posredovanje drugih sil. Lahko spremeni odpiralni čas poslovnih lokalov in javnih uradov zaradi izrednih razmer v prometu, onesnaženosti zraka oziroma hrupa ali drugih izrednih okoliščin.</p> <p>Župan prijavi ilegalne tujce pristojnim organom za morebitni izgon oz. prisilno odstranitev tujca iz države.</p> <p>V okviru svoje funkcije ima prefekt pravico organizirati ustrezne inšpekcijske preglede, da preveri pravilno izvajanje nalog, v primeru molka župana pa posreduje s svojimi odločbami.</p>	<p>Predstavnik vlade Vladni organ v okviru občine</p> <p>Državni organ v okviru občine</p>	<p>matične knjige, register prebivalstva, sklepa zakonske zveze, lahko tudi izdaja akte za nujno ukrepanje: ordinanze di necessità, ker je najbližji organ in lahko ukrepa takoj.</p> <p>V Sloveniji velja dvotirni sistem in so pooblastila popolnoma ločena med upravno enoto in občinsko ravno, v Italiji pa velja enotirni sistem.</p> <p>Delovna skupina je najprej obravnavala prevedek pooblaščenec/pooblaščenca oseba, po analogiji s slovensko rabo besedne zveze pooblaščenca oseba za sklepanje zakonske zveze (lahko je npr. nekdanji župan); v slednjem primeru gre sicer za enkratno, posebno pooblastilo, medtem ko ima župan v Italiji splošno, trajno pooblastilo; termin pooblaščenec pa preveč asociira na nekaj začasnega, pa čeprav tudi v Sloveniji obstaja pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov.</p> <p>Kljub temu pa je župan <i>predstavnik</i> in zaradi tega državni organ na lokalni ravni.</p> <p><i>Uradna oseba</i> pa preveč asociira na uradnika, ki opravlja te naloge.</p> <p>Delovna skupina se je zato odločila za prevedek: ufficiale di governo = predstavnik vlade</p> <p>il Sindaco come/in veste di ufficiale di governo = Župan kot predstavnik vlade</p>
7	<p>ORDINANZA CONTINGIBILE E URGENTE o ORDINANZA DI NECESSITÀ E URGENZA</p>	<p>V italijanskem upravnem pravu je ordinanza contingibile e urgente (ali ordinanza di necessità e urgenza) odredba oziroma upravna odločba, s katero se nalagajo/odreajo pozitivne</p>	<p>Nujna in izredna odredba</p> <p>Odredba zaradi nujnosti</p>	<p>Delovna skupina se je seznanila s pomenom in rabo tega akta, ki ga v Italiji izdajajo vsi predstavniki vlade (prefekt, župan ipd.), ko je nujno treba ukrepati, npr. ob poplavih, potresih ipd.</p>

	<p>Primer iz besedil: <i>Vista l'Ordinanza contingibile e urgente n. 10 del 13 aprile 2020 del Presidente della Regione Friuli Venezia Giulia in materia di contenimento dell'emergenza da COVID 19 vigente al tempo della contestazione della violazione di cui al presente provvedimento;</i> Ob upoštevanju Nujne in izredne odredbe št. 10 z dne 13. 4. 2020 Predsednika dežele Furlanije - Julijske krajine o zajezitvi epidemije covid-19, ki je bila v veljavi v času obvestila o prekršku iz te odločbe;</p>	<p>(ukazi) oz. negativne obveznosti/dolžnosti (prepovedi); lahko jo izdajo nekateri organi javne uprave v izrednih primerih, <u>ko nastopijo resne in nujne razmere (preprečiti nevarnosti, ki ogrožajo javno varnost, kriminal, nezakonita ravnanja, razpečevanje mamil ...)</u> za namene, ki jih predvideva zakon, pri čemer lahko pride tudi do odstopanja od veljavne pravne ureditve. Izdaja jih župan (kot ufficiale del governo - predstavnik vlade) oziroma prefekt v primeru molka župana; - prefekt kot pokrajinski organ za javno varnost; - predsednik sveta ministrov oziroma z njegovim pooblastilom <i>minister za notranje zadeve</i> ali <i>državni sekretar pri predsedstvu ministrskega sveta (Sottosegretario di Stato alla Presidenza del Consiglio dei Ministri)</i> z nalogami Segretario del Consiglio in še prefekt, če deluje kot njihov pooblaščenec; - v primeru izrednih razmer na področju zdravstva in javne higiene minister za zdravstvo, predsednik deželnega odbora ali župan (...)</p>	<p>Odlok</p>	<p>V zadnjih časih se bolj uveljavlja poimenovanje Ordinanza di necessità e urgenza.</p> <p>Besedna zveza nujni ukrepi je v Sloveniji pogosto uporabljena, za udejanjenje teh ukrepov pa je potreben tudi akt, s katerim se ti nujni ukrepi izvršijo; ob tem omenjamo še prevod ordinanza = odredba. V Sloveniji obstajajo <i>odloki, odločbe o nujnih ukrepih, oz. upravna odločba</i> ali <i>sklep</i>, a tu gre za odrejanje, zato <i>sklep</i> ni ustrezna izbira; izrekajo pa se tudi <i>odredbe</i> (policisti npr. izrekajo odredbe o nujnih ukrepih); odredba je poseben akt splošne narave, ki ga izda minister, in se ne nanaša samo na eno osebo ali na nekaj določenih oseb, temveč na vse ljudi na nekem območju; termin odredba je zato tu povsem ustrezen, ker jo župan izdaja kot predstavnik vlade namesto ministra za notranje zadeve.</p> <p>Delovna skupina predlaga: Odredba o nujnih in izrednih ukrepih</p>
8	<p>SOTTOSEGRETARIO DI STATO</p>	<p>Sottosegretario di Stato je v italijanski pravni ureditvi član vlade, ki deluje v pomoč ministru in izvaja naloge, za katere ga je minister pooblastil. Spada med drugostopenjske organe v Italijanski republiki.</p>	<p>Državni sekretar</p> <p>Državni namestnik sekretarja</p> <p>Državni podsekretar</p>	<p>Uvodoma je skupina opredelila figuro sottosegretario.</p> <p>V italijanski vladni ureditvi obstajajo namreč ministri in sottosegretari, ki se jim je včasih reklo viceministri.</p> <p>Poznamo formalno in materialno ustavo; figura sottosegretario in še prej viceministro v formalni</p>

		<p>Je edini Sottosegretario di Stato, ki lahko sodeluje na sejah ministrskega sveta in tudi edini, ki javno priseže po imenovanju pred nastopom funkcije.</p> <p>V Sloveniji: državni sekretár - funkcionar v vladi ali državni upravi, ki ga imenuje vlada za pomoč ministru pri opravljanju njegove funkcije in za opravljanje najzahtevnejših del v vladi ali ministrstvu (Vir: Pravni terminološki slovar)</p>	<p><i>Kako pa prevajamo Sottosegretario di Stato alla Presidenza del Consiglio dei ministri?</i></p> <p>V Sloveniji obstaja generalni sekretar tako v okviru vlade kot v okviru državnega zbora; v obeh primerih gre za funkcionarja, ki ga imenuje državni zbor oz. vlada, obakrat gre za zelo visoko funkcijo tajnika; Sottosegretario di Stato alla Presidenza del Consiglio dei ministri je najbližja oseba predsedniku vlade, desna roka predsednika vlade, kar v Sloveniji sovpada s figuro generalnega sekretarja vlade. Delovna skupina se je zato odločila za prevod: generalni sekretar pri predsedstvu ministrskega sveta</p> <p>Med razpravo je skupina potrdila še dva termina: Forma di governo = vladavina (v strokovnih pravnih besedilih) Stato di diritto = vladavina prava</p>
--	--	--	--

c. RAZNO

SKLEP (c): Delovna skupina soglaša, da bo naslednja seja 11. 11. 2022.

///
